

שְׂכַר שְׂכַרְתִּיךָ. שְׂכַר כְּעַתָּה, שְׂכַרְתִּיךָ לְאַחַר זְמַן. יִשְׂשַׁכְר - יִשְׂ שְׂכַר. וְלֹאֲחֵר זְמַן נִהְיָ לְמַלְכוּת שָׁמַיִם. הַגּוֹפִים שֶׁלֹּהֶם יִשְׂאָרוּ בְּמִקּוּמָם בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהַפֶּל חוֹזֵר כְּמוֹ מִקְדָּם. כְּתוּב (שם מט) אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ בְּרַךְ אִתְּם.

נִפְּרַע עַל פְּנֵי רַבִּי יוֹדָאי, וְנִרְדָּם. הֲרָאוּ לוֹ בְּחִלּוּמוֹ הַפְּסוּק הַזֶּה, (קהלת ה) אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחֹטֵיא אֶת בְּשָׂרְךָ. נִכְנַסְתָּ סְתוּם. מֵאוֹתוֹ הַיּוֹם לֹא יִדְבַר בְּזֵה, אֲלֵא תִהְיֶה אוֹמֵר, (תהלים לו) מִה יִקָּר חֲסֵדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצַל כְּנַפְיֶךָ. וּבְצַל כְּנַפְיֶךָ מִמָּוֶה, וְאִין לְדַבֵּר בְּכַנְיָו, שְׁהָרִי חֲסֵד ה' בְּכָל נִמְצָא.

אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָה, וְדָאֵי כִּף הוּא, שְׁהָרִי כְּתוּב (דברי הימים א טו) אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁחֵי וּבְנִבְיָאֵי אֵל תִּרְעוּ. וְכַתוּב (איוב יב) אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְּשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ. בְּכַבְשֵׁים הַנְּעֻלְמִים שְׁלוֹ אִין לְדַבֵּר כָּלֵל, שְׁהָרִי מִי שְׁבִידוֹ רוּחוֹת וּנְשָׁמוֹת שֶׁל צְדִיקִים, הַדְּבָרִים הַנִּסְתָּרִים שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, אִין לְהַפְּנֵס בְּהֵם. יִדָּר בֶּן לְנַעֲמִי (רות ד), מִה (בְּזֵה) מִצָּאת הָאֲבֵדָה שְׁאֲבַדְתָּ. מִכָּאֵן שְׁאוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ שְׁנֵדָה מִהַגּוֹף הַדָּק, אִין לָהּ רִשׁוּת לְהָאִיר וּלְהַתְּפֹשֵׁט, לְהִרְאוֹת שְׁאִין לוֹ כַח, שְׁכַתוּב (איוב לג) יָשׁוּב לִימֵי עֲלוֹמִיו.

בְּאוֹתָהּ הַשְּׁעָה שֶׁהַגּוֹף הַזֶּה נִכְנָה, מִיָּד (כְּמוֹ שֶׁעַן דִּק נִלְקַם מִיָּד) וְתִקְרָאנָה לוֹ הַשְּׂכָנוֹת שֵׁם. וְלָמָּה כָּאֵן שֵׁם? בְּכָל מִקּוּם שְׁכַתוּב שֵׁם, זֹה הַנֶּפֶשׁ, כְּמוֹ שְׁנַאֲמַר (רות ד) וְלֹא יִכְרַת שֵׁם הַמֵּת. זֹה הַנֶּפֶשׁ. וְכֵאֵן וְתִקְרָאנָה לוֹ הַשְּׂכָנוֹת שֵׁם, אוֹתָן הַשְּׂכָנוֹת קוֹרְאוֹת לְאוֹתוֹ הַגּוֹף שְׁנִכְנָה כְּעַתָּה שֵׁם, קוֹרְאוֹת לְאוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ לְהַתְּפֹקֵן בְּאוֹתוֹ הַגּוֹף. שְׁהָרִי לְפַעֲמִים מְזַמְנָת לְשֵׁם הַנֶּפֶשׁ,

לְבַתֵּר זִימְנָא. יִשְׂשַׁכְר: יִשְׂ שְׂכַר. וְלִבְתֵּר זִמְנָא, נִהְוֵי לְמַלְכוּת שָׁמַיִם. גּוֹפִין דְּלִהוֹן יִשְׁתְּאַרוֹן בְּדוּכְתִייהוּ בְּהָאֵי עֲלָמָא, וְכֹלָא אֶתְהַדֵּר כְּמַלְקֵדְמִין. (שם מט כח) אִישׁ אֲשֶׁר כִּבְרַכְתּוּ בְּרַךְ אִתְּם כְּתוּב.

נִפְּרַע עַל אֲנַפּוּי רַבִּי יוֹדָאי, וְאֲדַמּוּךָ. אֲחִזּוּ לִיָּהּ בְּחִלְמִיָּה הָאֵי קָרָא, (קהלת ה ה) אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְחֹטֵיא אֶת בְּשָׂרְךָ. נִכְנַסְתָּ סְתוּם. מֵהֵהוּא יוֹמָא לֹא אֲשַׁתְּעִי בְּהָאֵי. אֲלֵא הוּוּ אָמַר, (תהלים לו כא) מִה יִקָּר חֲסֵדְךָ אֱלֹהִים וּבְנֵי אָדָם בְּצַל כְּנַפְיֶךָ יַחְסִיוּן. וּבְצַל כְּנַפְיֶךָ מִמָּוֶה, וְלִית לְמִשְׁתַּעֲי בְּכַנְיָו דִּילִיָּהּ. דְּהָא חֲסֵד ה' בְּכּוֹלָא אֲשַׁתְּפַח.

אָמַר רַבִּי עֲזַרְיָה, וְדָאֵי חֲכִי הוּא, דְּהָא כְּתוּב (דב"ה א טז כב) אֵל תִּגְעוּ בְּמִשְׁחֵי וּבְנִבְיָאֵי אֵל תִּרְעוּ. וְכַתִּיב (איוב יב א) אֲשֶׁר בִּידוֹ נִפְּשׁ כָּל חַי וְרוּחַ כָּל בֶּשֶׂר אִישׁ. בְּכַבְשֵׁין סְתִימָאִין דִּילִיָּהּ, לִית לְמִשְׁתַּעֲי כָּלֵל, דְּהָא מֵאֵן דְּבִידִיָּה רוּחִין וְנִשְׁמָתִין דְּצִדִיקָאֵי. מִלִּין סְתִימָאִין דְּאִיָּהוּ עֲבִיד, לִית לְאַעְלָא בְּהוֹן.

יִדָּר בֶּן לְנַעֲמִי, מֵאֵי (אצ"ל בְּהָאֵי) אֲשַׁכַּחַת אֲבִידָה דְּאֲבַדְתָּ. מִכָּאֵן, דְּהֵהוּא נִפְּשׁ דִּנְדָּ מְגוּפָא דְּקִיק, לִית לִיָּהּ רִשׁוּת לְאַנְהָרָא וּלְאַתְּפִשְׁטָא, לְמִיחְזִי לִית לִיָּהּ חִילָא, דְּכַתִּיב (שם לג כה) יָשׁוּב לִימֵי עֲלוֹמִיו.

בְּהֵרִיא שְׁעָתָא דְּגוּפָא דָּא אֶתְבְּנִי, מִיָּד (כְּמָה דְּאֵאֵר דְּקוּק אֲדִלִיק מִיָּד) וְתִקְרָאנָה לוֹ הַשְּׂכָנוֹת שֵׁם. וְאֵמַאי חֲכָא שֵׁם. בְּכָל אֶתֶר דְּכַתִּיב שֵׁם, דָּא אִיָּהוּ נִפְּשׁ. כְּמָה דְּאֶתְ אָמַר, וְלֹא יִכְרַת שֵׁם הַמֵּת, דָּא אִיָּהוּ נִפְּשׁ. וְהֲכָא וְתִקְרָאנָה לוֹ הַשְּׂכָנוֹת שֵׁם, אִינּוּן שְׂכִינּוֹת קָרוּ לְהֵהוּא גּוּפָא דְּאֶתְבְּנִי הַשְּׁתָּא שֵׁם, קָרוּ לְהֵהוּא נִפְּשׁ, לְאַשְׁתְּכַלְלָא בְּהֵהוּא גּוּפָא. דְּהָא לְזִימְנִין זְמִינָא

וּלְפַעֲמִים אֵינָה מְזַמְּנָת, מִשּׁוּם שֶׁהוֹלֶכֶת וּמְשׁוּטָטת בְּעוֹלָם, וְאֵז קוֹרְאִים לָהּ אֶל אוֹתוֹ הַגּוֹף.

וּבִשְׁעָה שֶׁמִתְעוֹרֵר הַרְצוֹן, הוֹלֶכֶת אֶל קַבְרֵי הָאֲבוֹת, אֶל קַבְרֵי הַחֲסִידִים, עַד שֶׁמִתְעוֹרֵר בְּעֵז כָּאֵן, וּשְׁאֵר הַנְּשָׁמוֹת קוֹרְאוֹת לָהּ, וּבָאָה וְנִמְצְאוֹת וּמִתְקַנְּנֹת בַּמָּקוֹם הַזֶּה.

וְהָרִי כְּתוּב, (איוב לג) אִם יֵשִׁים אֲלֵיו לְבוֹ רִוְחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֲלָיו יֵאָסֵף? שׁוֹנֶה כָּאֵן, שֶׁהִיא גּוֹאֵל קְרוֹב, שֶׁהִיא תוֹעֵלַת יִתְרָה בְּאוֹתוֹ הַגּוֹאֵל שְׁנִקְרָא קְרוֹב, שֶׁהִתְעוֹרֵר לְהִיּוֹת מְזַמְּן לְשֵׁם, מִיַּד שֶׁהִתְעוֹרֵר אֲלָיו. וְכָאֵן שֶׁהִיא רְחוֹק, הַצֵּטְרָכוֹ לְקִרְאָ לָהּ, שֶׁהִיא מִחֲשָׁבָה רְחוֹקָה הֵיטָה. בְּמִחֲשָׁבָה קְרוֹבָה אֵין צְרִיף, אֲלֵא הִיא בָּאָה בְּאוֹתָהּ הַהִתְעוֹרְרוֹת לְהַבְנֹת שֵׁם. וְעַל כֵּן וּתְקַרְאָנָה לְאוֹתוֹ הַגּוֹף שֵׁם, אוֹתָהּ הַנֶּפֶשׁ לְהַבְנֹת שֵׁם.

רַבִּי סִימָאָה אָמַר, בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת עֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא חֹסֵד עִם אוֹתָן הַנֶּפְשׁוֹת שֶׁלֹּא מוֹצְאוֹת מְנוּחָה, מִשּׁוּם שֶׁלֹּא עֲשׂוּ חֹסֵד וְלֹא עֲשׂוּ בֵן.

וְמָה נַעֲשֶׂה מֵהֶם, אוֹתָהּ הַנֶּפְשָׁה שֶׁהוֹלֶכֶת בְּלֵי וְלֹד לְאוֹתוֹ הָעוֹלָם וְלֹא עֲשֵׂתָהּ בֵּן? רַבִּי סִימָאִי וְרַבִּי יוֹסִי. אֶחָד אוֹמֵר, מוֹרִיד אוֹתָהּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאֶרֶץ הַתְּחִינּוּנָה. וְאֶחָד אָמַר בְּאֲבִדוֹן. מִי שִׁוֵּרֵד לְשֵׁם, אוֹבֵד מִכָּל וְכָל. וְעַלֵּיהֶם כְּתוּב (ויקרא כג) וְהֶאֱבַדְתִּי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַזֵּאת.

רַבִּי יוֹדָאִי בַר סִימוֹן אָמַר, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמִשְׁתַּדֵּל לְדַעַת אֶת אוֹתוֹ הָעוֹלָם שֶׁשֵׁם הַנְּשָׁמוֹת. מִי שֶׁמְפִיר אוֹתוֹ וּמִשְׁתַּדֵּל לְדַעַת אוֹתוֹ, אֵין שְׁעוֹר לְחַכְמָתוֹ.

רַבִּי פְּרַחְיָא אָמַר, כָּל זְמַן שֶׁהַגּוֹף לֹא נָח בְּמְקוֹמוֹ, נִפְשׁוֹ אֵף כָּף. וְהוּא הֵיךְ תְּמִיד מִשְׁתַּדֵּל לְדַעַת

תְּמָן נִפְשָׁא, וּלְזַמְּנִין לָא זְמִינָא, בְּגִין דְּאִזְלָא וּמְשֻׁטָּטָא בְּעַלְמָא, וְכַדִּין קְרוֹן לָהּ לְגַבֵּי הַהוּא גּוֹפָא.

וּבִשְׁעָתָא דְרַעוּתָא אֲתַעַר, אִזְלַת לְגַבֵּי קַבְרֵי דְאֲבָהֵן, לְגַבֵּי קַבְרֵי דְחֲסִידֵי, עַד דְּאִתְעַר בּוֹעֵז הַכָּא, וּשְׁאֵר נִשְׁמָתִין קְרוֹן לָהּ, וְאִתְתַּ וְאִשְׁתַּפְּחַת וְאִשְׁתַּכְּלַלַת בְּאַתְרֵי דָא.

וְהָא כְּתִיב, (שם לד יד) אִם יֵשִׁים אֲלָיו לְבוֹ רִוְחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֲלָיו יֵאָסֵף. שְׁאֵנִי הַכָּא, דִּהוּה גּוֹאֵל קְרוֹב, דִּהוּא תוֹעֵלְתָא יִתְרָה, הַהוּא גּוֹאֵל דְּאִיקְרֵי קְרוֹב, דְּאִתְעַר לְמַהוּי זְמִינָא תְּמָן, מִיַּד דְּאִתְעַר לְגַבֵּיָהּ. וְהַכָּא דִּהוּה רְחִיקָא, אֲצִטְרִיכוֹ לְמִיקְרֵי לָהּ, דִּהוּא מִחֲשָׁבָה רְחִיקָא הוּה. בְּמִחֲשָׁבָה קְרִיבָא לֹא אֲצִטְרִיף, אֲלֵא הִיא אִתְתַּ בְּהַהוּא אֲתַעַרוּתָא לְאִתְבְּנָאָה תְּמָן. עַל דָּא וּתְקַרְאָנָה לְהַהוּא גּוֹפָא שֵׁם, הַהוּא נִפְשָׁא לְאִתְבְּנָאָה תְּמָן.

רַבִּי סִימָאָה אָמַר, בְּכַמָּה דְּוִכְתֵּי עֶבֶיד קוֹדֶשָׁא בְּרִיף הוּא חֹסֵד בְּאִינוּן נִפְשָׁאן דְּלֹא אֲשַׁכְּחִין נְיִיחָא. בְּגִין דְּלֹא עֶבֶידוּ חֲסָדָא, וְלֹא עֶבֶידוּ בַר.

וְמָה אֲעֶבֶיד מִיִּנְיֵיהוּ, הַהִיא נִשְׁמָה דְּאִזְלַת בְּלֹא וְלֹד לְהַהוּא עַלְמָא, וְלֹא עֶבֶידַת בַּר. רַבִּי סִימָאִי וְרַבִּי יוֹסִי, חַד אָמַר, נְחִית לִיה קוֹדֶשָׁא בְּרִיף הוּא לְאֶרֶץ הַתְּחִינּוּנָה. וְחַד אָמַר, בְּאֲבִדוֹן, מֵאֵן דְּנְחִית תְּמָן, אֲתַאֲבִיד מִכָּל וְכָל. וְעַלֵּיהֶם כְּתִיב, וְהֶאֱבַדְתִּי אֶת הַנֶּפֶשׁ הַזֵּאת.

רַבִּי יוֹדָאִי בַר סִימוֹן אָמַר, זַפְּאָה מֵאֵן דְּאִשְׁתַּדֵּל לְמַנְדַּע בְּהַהוּא עוֹלָם דְּנִשְׁמָתִין תְּמָן. מֵאֵן דִּידַע בִּיה, וְאִשְׁתַּדֵּל לְמַנְדַּע בִּיה, לִית לִיה שְׁעוּרָא לְחַכְמָתִיהּ.

רַבִּי פְּרַחְיָא אָמַר, כָּל זְמַנָּא דְּגּוֹפָא לֹא נָח בְּדוֹכְתִּיהּ, נִפְשָׁא דִּילִיה אוּף הַכִּי. וְאִיהוּ

באותו העולם של הנשמות.
יום אחד היה הולך בשדה, ומצא
גוף אחד פחת אילן חרב מת.
השגיח בו, ומצא שהוא יהודי,
ומצא פריכות של מצוה, וספר
של אגדה עמו.

אמר, ודאי תלמיד חכם הוא.
התעסק בקברו, והלך לעיר, ותקן
לו תכריכים וקבר. והזמין בני
אדם, ובכה עליו, והשתדל עליו
והוציא כל מה שהיה בידו.

בין שנגזז ונקבר אותו הגוף,
הנפש שלו נכנסה לתוך הישיבה
העליונה. אמרו לה: אין לך כעת
רשות להכנס בכרך (למקום) הסלע
העליון, לכי והשלימי חסד למי
שהשלים לך!

יום אחד רבי פרחיה היה יושב
על השער של הפתח של לוד,
והיה עצוב, שהיתה לו דחוקה
השעה. בא אליו איש אחד. אמר
לו: רבי, התרצה ללכת למקום
פלוגי עמי, ואתן לך כלי כסף,
כדי שנסתדל בתורה יחד בדרך?
אמר לו: גלף. הלכו. אמר לו:
רבי, (מה) זה שכתוב (קהלת ט) פי
החיים יודעים שימתו והמתים
אינם יודעים מאומה? אמר לו:
החיים אלו הצדיקים, והמתים
אלו הרשעים.

אמר לו: חייך, רבי, אפלו
הרשעים באותו העולם יודעים
בצערם, ויודעים בכבוד
הצדיקים ובדיני הרשעים. אמר
לו: אם כן, מה זה והמתים אינם
יודעים מאומה?

אמר לו: בעולם הזה פתוב,
שחרי הצדיקים שנקראים חיים,
מסתכלים ויודעים שימתו,
ועתידים לתת את הדין, שליש דין
ולש דין, כמו שנאמר והחי יתן

דין, וזמינין למהיב דינא,

היה משתדיל תדיר, למנדע בההוא עלמא
דנשמתיין.

יומא חד הוה אזיל בחקלא, ואשתפח חד
גופא תחות אילן חריב מית. אשגח ביה,
ואשפח דהוא יהודאי, ואשפח פריכין דמצוה,
וספרא דאגדתא בהדיה.

אמר ודאי תלמיד חכם הוא. אשתדל בקבריה,
ואזיל למתא, ואתקין ליה תכריכין,
וקברא, וזמין בני נשא, ובכה עליה, ואשתדל
עליה, ואפיק כל מאי דהוי בידי.

בין דאתגניז ואתקבר ההוא גופא, נפש דליה
אעלת לגו מתיבתא עילאה. אמרו לה,
לית לך הכא השתא רשות לאעלא בכרך (בדרך)
דטנרא עילאה. זילי ואשלימי טיבו, למאן
דאשלים לך.

יומא חד, רבי פרחיה הוה (דף קט ע"ב) יתיב אבבא
דפתחא דלוד, והוה עצוב, דדחיקא ליה
שעתא. אתא חד בר נש לגביה, אמר ליה,
רבי תיבעי למיהך ברוך פלוגי בהדאי, ואתן
לך מאני כסף, בגין דנשתדל באורייתא כחדא
באורחא, אמר ליה ניזיל. אזלו. אמר ליה,
רבי, האי (מאי) דכתיב, (קהלת ט ה) פי החיים יודעים
שימתו והמתים אינם יודעים מאומה. אמר
ליה החיים אלו הצדיקים, והמתים אלו
הרשעים.

אמר ליה חייך רבי, אפילו הרשעים בההוא
עלמא, ידעין בצערא דידהו, וידעין
ביקרא דצדיקייא, ובדינהון דרשיעייא. אמר
ליה, אי הכי מאי והמתים אינן יודעים
מאומה.

אמר ליה, בהאי עלמא פתיב. דהא צדיקייא
דאיקרין חיים, מסתכלין וידעין דימותון, וזמינין למהיב דינא,